

Actieve informatievoorziening

Aan : de gemeenteraad
Kopie aan :
Portefeuillehouder : J.T. Puijk
Datum vergadering BenW : 27 mei 2025
Kenmerk : Z142749/INT25-61661
Onderwerp : De Buurt Als Ecosysteem

‘De Buurt als ecosysteem’

De ondertekenaars van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) zijn overeengekomen dat een brede transformatie in de zorg nodig is, om de zorg op termijn toegankelijk en betaalbaar te houden.

Een alliantie van zorgverzekeraars (Zilveren Kruis, VGZ, Menzis en CZ) en vijftien gelijkgestemde zorgpartners heeft het afgelopen jaar een ambitieus plan opgesteld omtrent de wijkverpleging in het kader van de Integraal Zorg Akkoord (IZA) transitiegelden. Dit doen ze vanuit het initiatief De Buurt als Ecosysteem, samen met betrokken buurtbewoners, huisartsen, wijkverpleegkundigen, gemeenten en zorgverzekeraars aan de hand van vijf thema's:

1. Preventie als mindset
2. Integrale eerste lijn
3. Behandeling dichtbij
4. Zorgzame buurt
5. Lerende buurt.

Het transitieplan zet in op zelfredzaamheid en preventie in de wijk. Door vroegtijdig in te zetten op preventie en eigen kracht van bewoners, kunnen dure zorgtrajecten voorkomen worden. Dit helpt op termijn hopelijk bij het beheersbaar houden van de kosten in het sociaal en medisch domein. In het transitieplan worden diverse mijlpalen gemeten, zoals ‘minder wijkverpleging per cliënt per jaar’, ‘minder zorggebruik in ziekenhuizen en bij huisartsen’ en ‘minder zorgprofessionals nodig’.

Het plan dat door de alliantie is opgesteld betreft niet alleen zorg die momenteel vanuit de zorgverzekeraars wordt bekostigd, maar ook projecten in het voorliggende veld van het

sociaal domein. Zorgverzekeraars kunnen voor de kosten op gebied van het sociaal domein geen IZA middelen aanvragen en hebben de gemeenten van de deelnemende buurten gevraagd om zich aan het transitieplan te verbinden en een SPUK Transformatiemiddelen aanvraag in te dienen bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Deze middelen worden vervolgens door de gemeente beheerd ten behoeve van 'De Buurt als Ecosysteem'.

Voor de haalbaarheid van het transitieplan vragen de zorgverzekeraars commitment van gemeenten voor de aanvraag van de SPUK-transformatiemiddelen. Het college stemde in met deze commitmentverklaring en zet zich in om de SPUK-transformatiemiddelen aan te vragen voor de uitvoering van het transitieplan.

Samenvatting Buurtplan Vorden als onderdeel van het project 'buurt als ecosysteem voor maatschappelijke gezondheidszorg'.

In het vierde kwartaal van 2024 is het buurtbeeld en buurtplan van de 'buurt' Vorden opgesteld door een aantal eerstelijns zorgverleners die allen dagelijks werkzaam zijn in Vorden en het buitengebied van Vorden.

Om tot een buurtplan te komen is er eerst een buurtbeeld opgesteld, dit is onder andere verkregen door deskresearch en ervaringen in de praktijk. De Zorgverleners en hun collega's hebben dagelijks te maken met cliënten en zien dus dat voor de buurt Vorden de volgende uitdagingen op ons af gaan komen.

- Eenzaamheid (tekort aan mantelzorgers)
- dubbele vergrijzing
- Dementie
- Alcoholmisbruik
- obesitas

In het buurtplan zijn vijf thema's benoemd;

1. Preventie als mindset
2. Integrale eerste lijn
3. Behandeling dichtbij
4. Zorgzame buurt
5. Lerende buurt

Hieronder zullen de thema's en activiteiten kort worden toegelicht:

1. Preventie als mindset

De toenemende vergrijzing en daardoor de toenemende werkdruk van Verpleeg- verzorgingshuizen en thuiszorg (VVT) is een uitdaging waar we in Vorden mee te maken krijgen.

We willen dit gaan aanpakken door in eerste instantie de VVT en later ook de eerste lijns zorgverleners in Vorden te scholen en op een andere manier laten samenwerken en daarnaast willen we de samenwerking met het sociaal domein intensiveren, omdat we tenslotte allemaal voor dezelfde uitdagingen staan.

Heel concreet zijn er plannen voor het opzetten van een dementie vriendelijk Vorden, naast zorgverleners en gemeente zijn we ook van plan om hier de plaatselijke mindenstand bij te betrekken. De ziekte dementie is een van de grootste maatschappelijke uitdagingen waar we voor komen te staan, ook in onze sterk vergrijzende buurt Vorden. Het overgrote deel van mensen met dementie woont thuis, we weten dat de mensen met dementie niet meer kunnen veranderen, dus zal de maatschappij om hen heen dit moeten doen.

We willen een werkgroep oprichten die Vorden komende jaren steeds dementievriendelijker wil maken. Het doel hiervan is dat wij, inwoners, gemeente, zorgverleners en ondernemers weten hoe ze moeten omgaan met iemand met dementie en hoe je het kan herkennen. Op die manier kunnen we beter voor elkaar zorgen.

Obesitas, een ongezonde leefstijl, roken en drinken is een andere uitdaging in Vorden waar we graag de krachten willen bundelen tussen het sociaal domein en de zorg. We denken hierbij aan het opzetten van een vitality club, een club voor en door 50 plussers die op een laagdrempelige en goedkope manier willen bewegen in de buitenlucht en in contact wil komen met anderen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat beweging het best is vol te houden als je samen met anderen beweegt. Dit idee kan uitgewerkt worden door bijvoorbeeld de beweegmakelaars van de gemeente in samenwerking met bijvoorbeeld lokale fysiotherapeut of leefstijlcoach. De gemeente kan dan bijvoorbeeld ondersteunen bij de werving (zoals dit bijvoorbeeld eerder ook gebeurd is bij het opzetten van verschillende old star sporten), uiteindelijk is het de bedoeling dat, als alles is opgezet, de professionals zich terugtrekken. De beweegsessies worden dan geleid door een of meerdere deelnemers uit de groep.

2. Integrale eerste lijn

Het is belangrijk om in de zorg optimaler met elkaar te gaan samenwerken, omdat we helaas weten dat de arbeidsmarkt steeds krappere wordt. We willen inzetten om van curatief, naar preventief te gaan, we zullen allemaal op een andere manier moeten leren denken. We willen inzetten op een veilige zelfredzaamheid en we willen voorkomen dat er onnodig zorg ingezet wordt, hier hebben we allemaal verantwoordelijkheid voor: de burger, de zorgverlener en de gemeente. Welzijn op recept is al een voorbeeld van samenwerking tussen de 1^e lijn en gemeente.

3. Behandeling dichtbij

Behandeling dichtbij heeft vooral als doel om de toenemende werkdruk van VVT te verminderen doordat we afspraken maken met regionale ziekenhuizen. De trend is dat er steeds meer zorg zal gaan plaats vinden bij de mensen thuis en uitgevoerd wordt door collega's uit de 1^e lijn. We denken hierbij aan het opstellen van zorgpaden voor verschillende ziektebeelden. Een zorgpad heeft als doel betere zorg te leveren aan patiënten tijdens en na een ziekenhuis opname, in een goede afstemming met de keten.

4. Zorgzame buurt

Eenzaamheid en afname van mantelzorgers is een andere uitdaging die we in Vorden gaan krijgen door een toename van de vergrijzing. Door intensieve samenwerking tussen de zorg en sociaal domein hopen we met allerlei initiatieven zoals voorzorgcirkels deze uitdaging aan te gaan. We zijn in Vorden al begonnen met een aantal bewustwordingsavonden waar de gemeente ook bij betrokken is. Deze avonden hebben als doel mensen bewust te maken over de gevolgen van de vergrijzing. Door bewustwording, het opzetten van maatjesprojecten, zal de saamhorigheid vergroot worden.

Er zijn al allerlei (burger) initiatieven in Vorden en door krachten te bundelen kunnen we elkaar versterken, we hoeven het wiel tenslotte niet twee keer uit te vinden.

5. Lerende buurt

Om te voorkomen dat initiatieven worden georganiseerd en er geen vervolg op komt, is het de bedoeling dat we processen blijven monitoren en waar nodig bij stellen of opnieuw organiseren.

Zoals in de begroting te zien is, zijn alle activiteiten die door gemeente en/of welzijn worden uitgevoerd te bekostigen uit de aan te vragen transitie spuk middelen (in kolom m de afkorting SD van sociaal domein). Voor de gemeente Bronckhorst is dat een bedrag van totaal 285.781,00.

Voor de aanvraag van de transitie spuk middelen zijn de stukken voorbereid door het transitiebureau van de buurt als ecosysteem voor maatschappelijke gezondheidszorg. Een handleiding voor de aanvraag is beschikbaar.

De aanvraag mag alleen ingediend worden met een goedgekeurd plan/begroting door de zorgverzekeraars, die inmiddels is afgegeven. Ook bij de verantwoording van de transitie spuk middelen zal vanuit het landelijk transitiebureau ondersteuning worden geboden. Uitvoerenden kunnen gebruikmaken van een app om de ingezette uren te verantwoorden. Deze verantwoordings vorm is afgestemd met de zorgverzekeraars/ beoordelingscommissie zodat de verantwoordingsdruk beperkt blijft.